

الکوسازی
بهتر از آسیب شناسی است

گفت و گو با محمدحسین پویانفر
از شاگردان استاد حجت کسری
صفحه ۶

شماره ۳۸ • سمنیه ۲۰ تیر ۱۳۹۶ • ۱۶ شوال ۱۴۳۸

عالمان دینی را از هیئت‌ها
حذف نکنیم

حجت‌الاسلام حامد کاشانی
پژوهشگر و واعظ
صفحه ۲

www.gudsonline.ir

گفت و گوی خانوادگی «چهارده» با سیدقاسم موسوی قهار
که سال‌ها با نجوای او سحری می‌خوردیم

صدای ماندگار

صفحات ۴ و ۵

حجت‌الاسلام جواد جعفری، استاد و محقق و پژوهشگر عرصه مهدوی با اشاره به اینکه در مسیر رسیدن به عصر ظهور می‌توان به شاکله وحدت‌بخشی دست یافت، گفت: «هنجی‌باوری یکی از محورهای مهم وحدت‌آفرین و تفاهمی بین اقوام و ادیان مختلف است. به عنوان نمونه یکی از این مفاهیم عدالت‌پیشگی و عدالت‌خواهی است. بنابراین یکی از محوری‌ترین اصول دست‌یابی به وحدت همگانی در دوران غیبت، همین بحث عدالت‌خواهی و عدالت‌پیشگی است. منجی در تمامی ادیان خواهان گسترش معنویت و اخلاقیات و زیستن انسان‌گونه در جوامع بشری است.»

نشانه‌های رحمت

سوره مبارکه انعام

«فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرَّجُوا بِمَآءِ الْغَيْثِ فِيهَا زُرَّاتٍ مِّنْ دُونِهَا فَذُكِّرُوا لِيَعْلَمُوا أَنَّ هَذِهِ هِيَ الْبَلَاءُ الَّتِي كَانُوا يُوعَدُونَ» (سوره انعام، آیه ۴۴)

نی زمانی نوای خوشی دارد که نوازنده سوراخ‌های آن را با انگشتان دست باز و بسته کند. اگر همه سوراخ‌ها باز باشند محال است نوای خوشی از آنها بشنود. زندگی انسان مانند نی است. اگر همه راه‌ها باز باشند بدانید خدا نمی‌خواهد صدای خوشی از این بنده بشنود و خاطر خوشی از او در دنیا بماند.

عالمان دینی را از هیئت‌ها حذف نکنیم

حجت‌الاسلام حامد کاشانی، پژوهشگر و واعظ

اشکالات وارد به مسئولان مساجد این است که حاضرند به خاطر گرفتن پول، مراسم ترحیم برگزار کنند اما اجازه ندهند یک عده جوان هیئت برگزار کنند. خطر این است که جوان شاداب و اهل نشاط با دلسردی از فضای مذهبی دور می‌شود و دیگر مسجد سنگر و پایگاه او نیست و حسینیه را برمی‌گزینند. امروز در برخی جلسات مذهبی با یک سبک زندگی جدید مواجه هستیم که سبک زندگی بجهت‌هیئت‌هاست؛ عده‌ای که در مشکلات خانوادگی، شغلی، داشتن تحصیلات و جایگاه اجتماعی و نمایندگی جامعه مذهبی دچار مشکل می‌شوند. خطری که در جریان وهابیت داعش پرروری کرد و در میان اهل سنت به جبهه‌النصره پرروری پرداخت آن جریان، جریان حذف عالم و مرجع تقلید و جایگزین کردن یک جوان و سلیقه‌ای عمل کردن بود. ما باید دنباله‌رو عالم ربانی فریخته، روشن‌بین و آگاه به زمان باشیم. چون جامعه‌نگر و آینده‌نگر است. فقط یک روایت ندیده بلکه سی‌چهار هزار روایت را تفسیر کرده. لذا وقتی تصمیم می‌گیرد، این تصمیمات با هم تعارض ندارند و موجبات تخریب و وحدت‌شکنی را نیز فراهم نمی‌آورند. وقتی تشیع انگلیسی جلسات مذهبی را تهدید می‌کند که جامعه هیئتی تحت نظر یک عالم نباشد و یک عده به سخنرانی و مداحی دعوت می‌شوند که به جای اینکه صلاحیت‌ها و اصل و فرع را بسنجند بیشتر به جذابیت‌های سمعی و بصری توجه می‌کنند. حتی از سوی بعضی از همین نوع سخنرانان و مداحان به جوانان توصیه می‌شود که از عالمان ربانی فاصله بگیرند. این بدبینی و حذف عالم زبانیاری را به دنبال دارد. وقتی جوان نسبت به عالم ربانی بدبین شود نه تنها روش نقد را به او یاد نمی‌دهیم بلکه هر کس او را نقد کند باید تخریب شود. این اتفاق باعث می‌شود وقتی شبهه سراغ او بیاید مرجع سوال خودش را گم کند. در واقع به راحتی در دام شبهات می‌افتد و در زندگی فردی نیز خودش قوه تشخیص می‌شود. گسستی که میان جامعه عالم و جامعه هیئتی پیش می‌آید زمینه را برای پرورش آن خوی داعشی‌گری فراهم می‌کند. یکی از ایرادات امروز برخی از هیئت‌های ما این است که وقتی به آنها می‌گوییم برای به دست آوردن پاسخ شبهه به عالم رجوع کنید می‌گویند خودمان به آیات و روایات رجوع می‌کنیم در حالی که مراجعه به آیات و روایات یک کار کاملاً تخصصی است. خطر کوچک‌تر این است که با کسی که مخالفند به صورت علنی و با استفاده از تربیون تعظیم شعائر اهل بیت اظهار نظر می‌کنند. خطر بزرگ‌تر سبکی است که ایجاد می‌شود و دیگران آن را یاد می‌گیرند. نمونه بارز آن ماجرای برهنه شدن هنگام سینه‌زنی در هیئت‌های مذهبی است که آن همه بلوا و هزینه صرف شد و کانون توجهات را به خودش اختصاص داد. با اتفاقی که افتاد عده‌ای در لباس جلسات مذهبی به عده دیگری فحاشی کردند که جای توجیه ندارد. لازم است ایجاد این اتفاقات اصلاح است. یعنی مجالس هنگام برپا شدن باید در معرض مشورت و مشاوره فرهیختگان قرار بگیرند. به صرف صوت و لحن و بیان جذاب نمی‌توان خط مشی جلسات مذهبی را مشخص کرد چرا که وقتی موضوع حذف عالم و تصمیم‌گیری فردی به میان می‌آید ناخودآگاه بستری برای تندروی ایجاد می‌شود. با وقتی در حوزه عقاید اخباری عمل کنیم و کسی که تخصصی در روایات ندارد بخواهد تصمیم‌گیرنده باشد که له یا علیه کسی شعار بدهد، مناسب‌های مذهبی تولید می‌شوند در حالی که این مناسب‌سازی‌ها با وقایع و واقعیات تاریخی همسو نیستند و بعدها جریان جلسات مذهبی را دچار نقد جدی می‌کنند.

برگزاری جلسات مذهبی فقط طریقت ندارند و تنها نقش واسطه رسیدن به اهداف را ایفا نمی‌کنند بلکه خودشان هم جزو اهداف محسوب می‌شوند. شکی نیست که مجلس گریه بر سیدالشهدا علیه السلام، مدح و ذکر فضایل اهل بیت و بازگو کردن اهداف و دغدغه‌های اهل بیت علیهم السلام قطعاً جزو اهداف ماست اما نفوس دینی به ما می‌فهماند که اهل بیت خودشان به صورت مستقل، محبوبیت و مصلحت دارند. در وهله بعدی یکی از مهم‌ترین دلایل جاودانگی مذهب تشیع همین ارتباط عاطفی میان عناصر اصلی تشیع است که بخشی از آن ارتباط اهل بیت با مردم است. یعنی صرفاً معارف خشک اعتقادی نیست بلکه یک ارتباط جدی میان امام و شیعیان امام برقرار می‌شود که این هم خودش از جایگاه ویژه و از رموز و اسرار جاودانه ماندن تشیع به حساب می‌آید. نکته سوم کار کرد بسیار جدی هویت‌بخش مناسک و جلسات مذهبی و هیئت است که نمونه بارز آن را در اربعین می‌بینیم که باعث هویت و بروز جمعی شیعیان می‌شود و از طرفی موجبات قدرت و زمینه رشد و نمو را فراهم می‌آورد. لذا اگر کسی بخواهد با اصل جلسات مذهبی مخالفت کند، یا نادان است یا می‌خواهد به تشیع ضربه بزند چرا که ما هر جا به هویت جمعی نیاز داشتیم و مرزهایمان در خطر بودند با ذکر «یا اشرار الحسین» مقابل مستکبر ایستادیم. اگر قرار است نقدی به جریان هیئت‌ها وارد شود نقد درون گروهی است نه انکار این همه عظمت و تأثیر. متأسفانه برخی از جریان‌های سیاسی برای انتقام از یک مداح این روزها تا توانسته‌اند غرض‌ورزی کرده‌اند. مقصر برخی از این نقاط آسیب‌زای هیئت‌ها، حذف جوانان از فعالیت در مساجد است. برخی از متولیان سالخورده ما در مساجد اجازه هیچ ابتکار عملی را به جوانان نمی‌دهند. البته یک تفکر هم هست که می‌گوید مسجد فقط محل عبادت است و کار دیگری نباید در آن انجام شود. یکی از مهم‌ترین

حجت‌الاسلام حامد کاشانی پژوهشگر و واعظ

نقش هیئت در استحکام خانواده

نوید جانباز

نهاد خانواده و عوامل مؤثر در تربیت و استحکام آن از جمله مباحثی است که در آموزه‌های دینی مورد توجه جدی قرار گرفته و در متون دینی توصیه‌های اخلاقی، اعتقادی و عبادی زیادی وجود دارد که التزام به آنها باعث تقویت و تربیت و استحکام خانواده می‌شود. در رابطه با عوامل تأثیرگذار در استحکام، تقویت و تربیت خانواده این سوال مطرح است که التزام به آموزه‌های اعتقادی و عبادی چه نقشی در تقویت بنیان‌های خانواده به ویژه در تربیت اخلاقی و معنوی آنها دارند؟ برای هر فرد مسلمان و معتقد روشن است که پرستش و ارتباط معنوی با خالق متعال و توسل به اهل بیت علیهم السلام جوششی از اعماق وجود انسان است که شعاع نورش، زندگی و اجتماع را نورانی می‌کند و به زندگی معنا و مفهومی صحیح می‌دهد. خاستگاه پرستش، فطرت پاک و بی‌آلایش و جوهره ذاتی و حقیقی انسان بوده که اگر به صورت صحیح راهبری شود، انسان را به اهداف بلندش که همانا سعادت است متصل می‌کند. به همین سبب ترویج عبادت و اشاعه سنت ارزشمند نبایش به درگاه حضرت حق سرلوحه تعالیم همه انبیا بوده. مرحوم راشد در کتاب «فضیلت‌های فراموش شده» که شرح حالی از مرحوم ملاعباس تربتی است از جمله فضیلت‌های اخلاقی آن مرد بزرگ را اهتمام بر تشکیل مجالس مذهبی در بین خانواده‌ها برمی‌شمرد و می‌گفت مرحوم آخوند تشکیل این مجالس و حضور خانواده‌ها در این محافل را بسیار مهم می‌دانست و از اینکه روضه‌خوان این مجالس باشد بر خود می‌بالید. از علمای دیگر هم این اهتمام را سراغ داریم و اینکه رشد و توسعه معنویت بین خانواده‌ها را از ثمرات این مجالس دانسته‌اند. خانواده‌ای که برای خود نظام فکری و عقیدتی انتخاب کرده و برای آن تلاش می‌کند طبیعتاً بسیاری از مسائل و معضلات در امان خواهد ماند. ایده‌های خانواده‌درمانی امروزه به دنبال ساخت معیارهای مصونیت‌بخش برای ارتباط بین اعضای خانواده هستند و دین را به عنوان عاملی مهم و پررنگ جهت این امر دانسته‌اند. مجالس معنوی پرپر و هیئت‌های مذهبی این ظرفیت و توان را دارند که منافع فرولانی را در ساخت نظام خانواده داشته باشند. رویه منظم و واحد بین اعضای خانواده از نکات مثبتی است که هیئت می‌تواند زمینه آن را با جهت‌گیری مذهبی در افراد ایجاد کند. اینکه رفتاری به صورت هماهنگ در خانواده انجام شود و همه برای هدفی واحد و مشترک تلاش کنند، اگر این رفتار جهتی الهی و معنوی داشته باشد قطعاً به پرپر شدن نظام خانواده کمک خواهد کرد. هیئت‌های مذهبی افراد و خانواده‌ها را از لاک شخصی خود بیرون می‌آورد و روابط اجتماعی بهتری را بین آنها ایجاد می‌کنند. خانواده هیئتی فراتر از خود و منافع خود عمل خواهد کرد و معمولاً کسانی که تجربه حضور منظم در این مجالس را دارند به خوبی بر این فایده اذعان دارند که هیئت توانسته مهارت‌های ارتباطی و رفتاری گسترده‌ای را در همسر و فرزندان به وجود آورد. گسترش دانش و معرفت دینی در خانواده که از وظایف ذاتی والدین است به خوبی در هیئت محقق می‌شود و در ضمن این گسترش معرفتی، عواطف والا و با جهت الهی در خانواده رشد می‌کند؛ عواطفی که با محبت خوبان و بزرگان دین و اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام گره خورده و بسیاری از گره‌های عاطفی و هیجانی را در اعضای خانواده باز خواهد کرد.

میثم مطیعی با خواندن شعری با مطلع «ای دوستان که در صف دوم نشستاید» نسبت به حواشی پیش آمده پیرامون اشعار عید سعید فطر واکنش نشان داد. او که شعرهای انتقادی‌اش در نماز عید سعید فطر با برخی واکنش‌ها مواجه شده بود در هیئت شهدای گمنام، شعری با مطلع «ای دوستان که در صف دوم نشستاید» خواند و در آن نسبت به حواشی پیش آمده واکنش نشان داد.

راهاندازی خیریه

هر چند هیئت روضه‌الشهدا در ابتدا برای بزرگداشت شهدا راهاندازی شده بود اما خیلی زود برنامه‌هایش را گسترش داد. حسین محمدی‌فام مسئول هیئت روضه‌الشهدا درباره اهداف تشکیل هیئت و اینکه سعی کرده فراتر از ذکر مناقب و توسل به اهل بیت حرکت کند، می‌گوید: «بدون شک ترویج معارف اهل بیت چیزی فراتر از ذکر مصیبت و برپایی روضه است که البته در همین مراسم هم معارف اهل بیت آموزش داده می‌شود اما به توجه به اینکه امروزه مشکلات فراوانی در جامعه وجود دارد و یکی از دستورات اهل بیت دستگیری و کمک به نیازمندان بوده، برای همین حمایت از محرومین را در دستور کار خود گذاشته و فعالیت‌های زیادی در این زمینه انجام داده‌ایم. دین ما فقط روضه، گریه و غم و غصه نیست، ما سعی کرده‌ایم در کارهای عام‌المنفعه و اجتماعی نیز حضور فعال داشته باشیم تا به مردم بگوییم دین و معارف دین و اهل بیت تنها در عزاداری‌ها خلاصه نمی‌شود. البته در حال حاضر بیشتر از هر عرصه‌ای فعالیت فرهنگی داریم و در آینده نه چندان دور نیز خیریه روضه‌الشهدا راهاندازی خواهیم کرد».

رنگ و بوی اهل بیت بگیریم

مسئول هیئت روضه‌الشهدا با بیان اینکه رفع معضلات اجتماعی از وظایف هیئتی‌هاست، می‌گوید: «یکی از اقدامات هیئت پس از ساخت حسینیه، ایجاد یک مرکز خیریه و کمک به نیازمندان است تا بتوانیم در کنار ترویج معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) در راستای دستورات اهل بیت که کمک و یاری نیازمندان و دستگیری از ایتام است نیز گام‌های مؤثری برداریم. چون یکی از سوالات عمده‌ای که این روزها از ما می‌پرسند این است که اساسا هیئت‌ها چقدر می‌توانند در رفع معضلات اجتماعی و کاهش مشکلات انسانی و خانوادگی مردم تأثیرگذار باشند. علاوه بر این همواره در هیئت می‌کوشیم اخلاق و خلق و خوی خودمان را به اهل بیت نزدیک کنیم و در حقیقت رنگ و بوی اهل بیت را بگیریم. از این طریق قطعاً می‌توانیم در خانواده و به تبع آن در جامعه تأثیرگذار باشیم. در حقیقت باید در قدم اول خودمان عامل به دستورات اهل بیت عصمت و طهارت و متخلق به اخلاق آن ذوات مقدسه باشیم که در این صورت می‌توانیم در جامعه تأثیرگذار باشیم و کمک کنیم ارزش‌های الهی به مسیر درستی رهنمون شوند».

نداشتن نگاه گزینشی به دین

از نکات مهمی که محمدی‌فام به آن تأکید می‌کند فرهنگساز و الگوسازی توسط هیئت‌هاست؛ «دشمن از کارهای ضدفرهنگی که برخی هیئت‌ها انجام می‌دهند کمال سوء استفاده را می‌برد و مقاصد شوم خودش را در بستر اعتقادات به جوانان عرضه می‌کند. پس باید حواسمان حساسی جمع باشد و با الگوسازی معارف دقیق اسلامی و شیعی را گسترش دهیم».

حسین محمدی‌فام درباره مجموعه فعالیت‌هایی که هیئت روضه‌الشهدا تلاش کرده به عنوان یک فرهنگ درست در جامعه هیئتی‌ها اشاره دهد تا برای نسل جوان راهگشا باشد، می‌گوید: «مهم‌ترین ویژگی روضه‌الشهدا را در دو چیز می‌دانم: تلاش برای رشد و نگاه کامل به دین و مذهب یعنی همواره سعی کرده‌ایم هدفمان صرف ابراز احساسات به ائمه اطهار (علیهم‌السلام) نباشد بلکه با توسل به پیشوایان دین و کسب معارف قرآن و عترت به سوی رشد حقیقی و تکامل حرکت کنیم و از طرفی دین را کامل ببینیم. کمک به فقرا، درس و تحصیل، اخلاق در خانواده، انقلابی‌گری و سیاسی بودن، حال بکاه داشتن و... همه را کنار هم ببینیم و گزینشی دینداری نکنیم».

چشم‌اندازهای هیئت

مسئول هیئت روضه‌الشهدا لابه‌لای حرف‌هایش از چشم‌اندازی می‌گوید که برای فعالیت‌های هیئت در نظر گرفته‌اند؛ «همیشه سعی کرده‌ایم با ترویج معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) و ترویج محبت‌شان جوانان باایمان و اهل دین را تربیت کنیم. در بحث چشم‌انداز به این اصل مهم اعتقاد داریم که باید جهانی دید و منطقه‌ای عمل کرد. همیشه چشم‌انداز ما در هیئت این بوده که یک نگاه گسترده و عمیق را نشانه‌گذاری کرده‌ایم و در راستای رسیدن به آن هیچ تلاشی دریغ نداریم».

فضای مجازی را جدی بگیریم

یکی از مؤثرترین اقداماتی که هیئت‌های مذهبی در دستور کار خود قرار داده‌اند حضور فعال در فضای مجازی است چراکه دشمن از حربه‌ها و شگردهای دیروز خود ناامید شده و پیاده‌سازی اندیشه‌های باطل و اهداف شوم خود را به فضایی جدید و مدرن کشانده. حسین محمدی‌فام با اشاره به برگزاری کلاس‌های آموزش حفظ تخصصی قرآن، درباره فعال‌سازی کانون فرهنگی روضه‌الشهدا می‌گوید: «با توجه به اینکه دشمن از فضای مجازی برای ایجاد شبهات بسیار استفاده می‌کند یکی از مهم‌ترین وظایف ما پاسخ به این شبهات در فضای مجازی است تا از به گمراهی کشیده شدن جوانان جلوگیری کنیم و بتوانیم معارف اهل بیت را به درستی نشر بدهیم. از جمله فعالیت‌های ما در فضای مجازی صفحه اینستاگرام عقاید به صورت یک دقیقه‌ای، فیس‌بوک و توئیتر به سه زبان فارسی، انگلیسی و عربی است».

هیئت روضه‌الشهدا در فضای مجازی به شبهات پاسخ می‌دهد

منبر یک دقیقه‌ای به سه زبان زنده دنیا

امیررضا سجادیان

سال ۷۶ بود که برویجه‌های میدان پونک دور هم جمع شدند و برای تکریم و بزرگداشت شهدای محله‌شان هیئتی را تشکیل دادند و نام آن را «روضه‌الشهدا» گذاشتند. روضه‌الشهدا از همان بدو تأسیس علاوه بر توجه به ترویج معارف اهل بیت، همکاری با خیریه‌ها از جمله خیریه صاحب‌الزمان (عج) و حضور فعال در کارهای عام‌المنفعه و اجتماعی را در دستور کار خود قرار داد اما در ادامه راه برای جلوگیری از شبهه‌افکنی دشمنان در فضای مجازی سلسله گفتارهای عقاید به صورت یک دقیقه‌ای به سه زبان فارسی، انگلیسی و عربی را به عنوان بسته‌هایی فرهنگی عرضه کرد. حسین محمدی‌فام در کنار مسئولیت هیئت در روضه‌الشهدا مداحی هم می‌کند. یکی از اهداف اصلی این هیئت به تعبیر محمدی‌فام این است که به مردم بگویند آموزه‌های دینی و شعائر اهل بیتی تنها در عزاداری خلاصه نمی‌شود. در این صفحه با حسین محمدی‌فام گفت‌وگو کرده‌ایم و درباره هیئت روضه‌الشهدا پرسیده‌ایم.

استاد حسین انصاریان در مراسم سالگرد ارتحال آیت‌الله العظمی بروجردی اظهار داشت: «خدا در سوره‌های یوسف، حمد و احزاب از قول انبیای الهی (ابراهیم، یوسف و محمد) خواسته‌ای را نقل می‌کند. این سه پیامبر الهی اگر چه در سه زمان متفاوت می‌زیستند اما هر سه یک خواسته را از درگاه الهی مطرح کردند. کسی که متوسل به ربوبیت الهی می‌شود، به وجود مملوکیت خود و مالکیت خداوند کاملاً عرفان دارد. یعنی با این عرفان هیچ‌گاه تا لحظه مرگ دچار منیت نمی‌شود و صدای ابلیس از حلقوم او بیرون نمی‌آید.

حاجی مرتضی

صدای مناجات‌ها بش هیچ‌گاه فراموش نمی‌شود هر قدر هم که بیماری به او اجازه ندهد تا چندین سال دعایی را زمزمه نکند. آوای دلنشینش همیشه در خاطره‌ها خواهد ماند هر چند فقط او را در قاب تلویزیون ببینیم و حضورش را در محافل و مجالس نداشته باشیم. شاید سیدقاسم موسوی قهار در سال‌های اخیر کمرنگ‌تر از هر زمانی به نظر بیاید اما کافی است نام دعای سحر به گوشمان بخورد تا نام او برایمان زنده شود. استاد موسوی قهار از سال ۹۰ دچار بیماری‌ای شد که پزشکان تشخیص دادند باید غده تیروئیدش جراحی شود اما سید بعد از عمل دیگر صدای همیشگی‌اش را نداشت. حتی حرف زدن هم برایش سخت شده بود طوری که هر بار برای یک گپ و گفت معمولی هم مجبور به عذرخواهی می‌شد. این اتفاق ناراحت‌کننده تا شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان سال ۹۱ ادامه داشت. آن شب استاد مثل همیشه برای ادای نذرش به شهرری رفت. او که آن سال نمی‌توانست حق نوکری را ادا کند وقتی وارد حرم شد انگار صدای کسی را شنید که می‌گفت خدا با به حق این شب عزیز موسوی قهار را شفا بده. سید از فردای همان روز شفا گرفته دعایی از دل برآمده می‌شود. حالا که بعد از مدت‌ها می‌تواند حرف بزند امروز با همان گویش زیبای خمینی‌شهری‌اش در ۷۱ سالگی گفته‌های زیادی برایمان دارد. اول از خانواده‌اش تشکر می‌کند؛ از اینکه در لحظات سختی کار و بیماری یاری‌اش کردند. بعد هم از جامعه مداحی می‌گوید؛ اینکه فداست مداحی پایین آمده و نسبت به عدم صیانت از جایگاه ویژه دستگاه سیدالشهدا (علیه‌السلام) بی‌تفاوتی‌هایی صورت می‌گیرد و گلابیه‌هایی که از برخی مداحان و هیئت‌ها دارد. همسر و سومین دختر او هم درباره ویژگی‌ها و راز ماندگاری نوای استاد موسوی قهار حرف‌هایی دارند که می‌توانید آنها را در این گفت‌وگو بخوانید.

● **استادا! اگر موافق باشید گفت‌وگو را از روند درمان بیماری حنجره‌تان آغاز کنیم. ان‌شاءالله دوران نقاهت‌تان کی به پایان می‌رسد؟**

وقتی تیروئیدم را عمل کردم گرفتگی صدا پیدا کردم. کار به جایی رسید که صدایم قطع شد و اصلاً صدا نداشتم. من تمام زندگی‌ام نذر امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) است و همیشه نذر داشتم سه شب احیای ماه مبارک رمضان را در حرم حضرت عبدالعظیم (علیه‌السلام) بخوانم اما نمی‌توانستم بخوانم. پزشکان جوابم کردند و گفتند تارهای صوتی چپت فلج شده. در دو شب اول که به حرم حضرت عبدالعظیم رفتم نتوانستم ارتباط ممکن را بگیرم. نمی‌توانستم بخوانم. خیلی دلم گرفته بود اما شب بیست و سوم ماه رمضان که وارد حرم شدم انگار صدای کسی را شنیدم که می‌گفت خدایا به حق این شب عزیز موسوی قهار را شفا بده. آنجا از سیدالکریم خواستم صدایم برگردد. فردای آن روز بعد از مدت‌ها نتوانستم حرف بزنم. خوشبختانه امسال هم شب‌های احیا رفتم و در شهرری خواندم. من همیشه با گام بالا می‌خواندم و همین عدم مراعات در خواندن با گام بالا باعث شد این عمل را انجام دهم.

● **پس دوران سختی را پشت سر گذاشتید؟**

خولولدم خیلی سختی کشیدند. دوستان و آشنایان و هم‌صنف‌ها در این مدت به من سر می‌زدند حتی مرا به مجالس‌شان دعوت می‌کردند و می‌گفتند فقط بیا شرکت کن نمی‌خواهد چیزی بخوانی. واقعا دوران سختی بود. یادم نمی‌رود روزی حاج غلامرضا سازگل به من تلفن زد و تا صدای گرفته‌ام مرا شنید گفت الهی من بمیرم! حاج‌خانم؛ واقعا سخت بود. وقتی می‌دیدیم آقا سید نمی‌تواند حرف بزند

گفت‌وگوی خانوادگی «چهارده» با سیدقاسم موسوی قهار
که سال‌ها با نجوای او سحری می‌خوردیم

صدای ماندگار

♦ مجتبی برزگر

حجت‌الاسلام والمسلمین ناصر رفیعی با بیان اینکه وهابیت شیعه را یک خطر معرفی می‌کند، گفت: «وجه مشترک تمام وهابی‌ها و سلفی‌ها مبارزه با شیعیان است. از این رو شیعیان باید آگاه باشند و فریب نخورند. جعل اکاذیب و دروغ یکی از شیوه‌های مبارزه وهابیت با شیعه است. به عنوان مثال درباره جمله معروف «لافتی الا علی» به دروغ ادعا می‌کنند که شیعه از عبارت «لائی الا علی» استفاده می‌کند و آن را شعار خود قرار داده است.»

● شما در محضر حضرت آقا هم اجراهای مختلفی داشته‌اید. **خاطره‌ای در این زمینه دارید؟**

هر وقت خواندم آقا با روی باز بنده را مورد تفقد قرار دادند. همیشه می‌گفتند طیب‌الله! در این زمینه یک روز اجرا کردم اما قدری صدایم گرفته بود. عذرخواهی کردم و گفتم آقا ببخشید که صدایم گرفته بود. فرمودند بسیار عالی بود. آن روز حس می‌کردم حضرت آقا به تمام علامت دستوری و خواندن بنده توجه خاصی دارند اما افتخار می‌کنم که ایرادی نگرفتند.

● **نسل جدید مداحی امروز را چطور می‌بینید؟**

در نسل جدید خیلی ایراد می‌بینم. اصلا دستگاه را نمی‌شناسند و همین‌طور می‌خوانند! دعا باید متناسب با مفاهیم خوانده شود اما همین‌طور می‌خوانند و به دل نمی‌نشینند.

● **بعد از این همه سال ستایشگری و مناجات‌خوانی چه چیزی شما را آزار می‌دهد و از چه چیزهایی گلایه دارید و از چه چیزی خرسند هستید؟**

از بی‌تفاوتی بعضی‌ها که به خواندن در چهارچوب هنری توجه ندارند و برخی که بی‌تفاوت نیستند و ابزار احساسات می‌کنند ناراحت. حرکت‌های خوب ما را به ادامه راه امیدوار می‌کند و بی‌تفاوتی‌ها ما را بی‌انگیزه می‌کند.

● **اگر بخواهید بعد از این همه مناجات نسخه دعایی برای جوانان داشته باشید چه دعایی را توصیه می‌کنید؟**

دعای ابوحمزه ثمالی و دعای فرج را توصیه می‌کنم. مخصوصاً فرزندان پرسوز و گداز آنها را اما همیشه فرزندان پادانی دعای سحر بنده را منقلب کرده است.

تواضع و اخلاص پدر ستودنی است

سومین دختر خانواده موسوی قهار در میهمانی خانوادگی «چهارده» حضور دارد و دقایقی برایمان از پدری می‌گوید که همیشه به او افتخار کرده. او استاد را این‌طور برایمان توصیف می‌کند: «کنون که ۴۰ سال از عمرم می‌گذرد همیشه تلاشم بر این بوده که راه پدر را ادامه بدهم و به او افتخار می‌کنم. حتی به فرزندانم توصیه می‌کنم از ایشان الگو بگیرند. پدرم نسبت به دروغ و غیبت حساسیت دارد و در جمعی که این‌گونه رفتارها سر بزند حضور پیدا نمی‌کند. یادم هست کلاس اول دبستان یک روز صدای پدرم را از رادیوی مدرسه شنیدم. پدرم نوحه «شهیدم من، شهیدم من» را در روزهای جنگ تحمیلی خوانده بود. خودم را معرفی کردم و گفتم خواننده نوحه پدر من است. همان روز مدیر مدرسه از من خواست این نوحه را در جمع معلمان و دانش‌آموزان اجرا کنم.» او به صحبت‌هایش این‌گونه ادامه می‌دهد: «در خلوص نیت، تواضع و مراقبت‌های اخلاقی پدرم شک ندارم. وقتی برای اولین بار صدای پدرم را از تلویزیون شنیدم از ته دل گریه کردم و وقتی می‌بینم آنقدر مردم از این نوا لذت می‌برند افتخار می‌کنم که دختر استاد سیدقاسم موسوی قهار هستم.»

● **جاری است؟**

انتظارم از خانواده بیشتر است. چون مردم به ما نگاه می‌کنند و اگر اشکالی در ما ببینند خیلی ناپسندتر است. همواره از فرزندانم خواستام قناعت کنند و کم و بیش توانسته‌اند به موفقیت برسند. خیلی مهم است وقتی مردم از یک مداح الگو می‌گیرند او ظاهر و باطن یکسانی داشته باشد.

● **حاج خانم! به ماجرای ازدواجتان اشاره کردید. کمی بیشتر از آن روزها برایمان بگویید.**

ما سال ۵۲ ازدواج کردیم. آقا سید همین‌طور مناجات می‌خواند اما مثل امروز معروف نبود. افتخارمان این است که مردم با نوا دلنشین دعاها را بشنوند. دعاها را با او می‌شناسند. قبل از اینکه ازدواج کنیم از خدا خواستیم شوهری به من عنایت کند که در مسیر مناجات با خداوند و تعظیم شعائر اهل بیت قدم بردارد.

● **حاج آقا در کارهای منزل به شما کمک می‌کنند؟**

کم و بیش کمک می‌کنند اما چون کارش زیاد است نمی‌خواهم به او فشار بیاورم. چون معمولاً برای مداحی به شهرستان‌های مختلف دعوت می‌شود بیشتر مسئولیت‌ها برعهده من است اما در جاهایی که باید تصمیم‌گیری کند نظر او مهم است و حرف اول و آخر را او می‌زند.

● **کدام ویژگی حاج آقا بروز بیشتری دارد؟**

گذشت او ستودنی است. هیچ‌وقت دروغ نگفته و بدش می‌آید فرزندانمان دروغ بگویند. اصلاً سختگیر نبوده. در زمان ازدواج دخترهایمان همه فکر می‌کردند آقا سید سختگیری کند اما برای او فضایل اخلاقی بیش از مادیات مهم بود و به دامادهایمان هم این را گفته. حتی به برگزاری مراسم عروسی هم خیلی اصرار نداشت.

● **استاد! به بحث فنی ستایشگری و مناجات‌خوانی بلامنازع شما بپردازیم. چطور شد آنقدر صدای شما ماندگار شد؟**

ما در روستایی در خمین زندگی می‌کردیم. در ایام ماه مبارک رمضان ادعیه را کنار پدرم در مسجد محل می‌خواندم. همین باعث شد این راه را ادامه دهم. اوایل انقلاب که می‌خواستند دعای سحر را ضبط کنند هر کس رفت نتوانست موفق شود. من را به رادیو معرفی کردند. من دعا را خواندم و آن را قبول کردند. بعد از اینکه دعای سحر را خواندم اشتیاقم بیشتر شد که این دعا را بهتر بخوانم. تا اینکه سر از شورای عالی قرآن در آوردم. یادم می‌آید وقتی می‌خواندم آقای صبحدل با نگاهش من را تشویق می‌کرد و این تشویق به من کمک کرد این راه را ادامه بدهم. من دعای سحر را به سبک‌های مختلف خواندم. شور خواندم، سه‌گاه خواندم، اصفهان خواندم. الان چند دعای من از تلویزیون پخش می‌شود که برای ۱۳ یا ۱۴ سال پیش است. دعاها را همواره در دستگاه خواندم. چون بدون دستگاه فایده‌ای ندارد. زیرا مداح به لحاظ هنری کم می‌آورد اگر در قالب دستگاه نباشد.

● **پس با برنامه دعا اجرا می‌کنید. لایه‌های آنها بداهه هم می‌آید؟**

اهل فن بهتر می‌دانند کسی که می‌خواهد دعا بخواند باید با توجه به مضمون دعا دستگاهش را انتخاب کند که به حال و هوای ارتباط با خدا کمک کند. چون می‌خواهد دیگران را نیز با خودش همراه کند. من برای دعای سحر دستگاه شور را انتخاب کردم. البته از لحاظ شعری هم بداهه دارم. از شعرهایی که خودم سرودم در مداحی استفاده می‌کنم. سه جلد کتاب تحت عنوان «سسیم سحر» نوشته‌ام که یک جلد آن منتشر شده.

برخی اوقات مخفیانه گریه می‌کردیم اما اعتماد به نفس و اعتقاد به «لا به

ذکر الله تملثن القلوب» باعث شد این بیماری تا حد زیادی بهبود پیدا کند. مردم و جامعه مداحی با پیگیری‌هایی که داشتند ما را شرمند می‌کردند.

● **به ما گفتند علی‌رغم تأکید پزشکان به سکوت، استاد امسال هم در شهرری مداحی کرده‌اند. شما از این رفت و آمدهای بدون اجازه پزشک ممانعت می‌کنید؟**

ناراحت می‌شوم و از خدا می‌خواهم هرچه زودتر بهبودی خودش را به دست بیاورد. شکرگزار هستم که می‌تواند بخواند. برخی اوقات از روی دغدغه به آقا سید توصیه‌هایی داشتیم اما نمی‌توانیم جلوی عشق و علاقه او را بگیریم.

● **استاد! این همه مهارت در خواندن یک دعای مذهبی از کجا آمده؟**

اینها خدادادی است. باید شب و روز خدا را شاکر باشیم به خاطر اینکه به من عنایت کرده در مسیر دعا و مناجات قرار بگیرم. افتخار می‌کنم اکثر کسانی که حقیر را می‌شناسند در طول مدت ستایشگری مرا تشویق کردند و در ناراحتی و خوشحالی با من همراه بودند. آنقدر لطف مردم شامل حال بنده شده که وصفناپذیر است. دعا را در قالب چند دستگاه موسیقی خواندم. اوایل در دستگاه بیات ترک و در ادامه در دستگاه‌های شور و ماهور خواندم. سبک‌های مختلفی را هم در این میان پیاده کردم. یادم نمی‌رود سه سال از انقلاب می‌گذشت که دعا را در قالب بیات ترک خواندم. وقتی صدای خودم را از تلویزیون شنیدم یک لحظه تنم لرزید که باید خداوند را شاکر باشم. ذوقی پیدا کردم تا به‌طور ویژه‌تری روی دعای سحر کار کنم و باعث شد این دعا را در قالب دستگاه شور اجرا کنم.

● **حاج خانم! آقا سید برای ارائه یک صدای خوب و ماندگار خیلی زحمت کشیده و خدا را شکر نتیجه هم گرفته است.**

● **حاج آقا! در تمام این سال‌ها خانواده چقدر حامی و همراهتان بودند؟**

وقتی در طول این همه سال ستایشگری به شهرستان می‌رفتم و برنامه‌های سنگین و فشرده‌ای داشتم همه زحمت اداره منزل و تربیت فرزندان به عهده همسرم بود. بسیاری از اوقات که رسالت پدری و همسری را هم نتوانستم آن‌طور که باید و شاید انجام دهم حاج خانم به روی بنده نمی‌آورد و همه شرایط را فراهم می‌کرد تا در این عرصه به موفقیت برسم. همیشه سعی کردم انتظارات خانواده‌ام را برآورده کنم و آنها هم در همین جهت تلاش کردند و فراتر از انتظارات ظاهر شدند.

● **حاج خانم! توصیه‌تان برای نهادینه شدن سبک زندگی اسلامی در خانواده‌های امروز چیست؟**

همان‌طور که آقا سید گفت تا آنجا که در توانم بود تلاش کرده‌ام ذره‌ای در قبال ایشان کوتاهی نکنم و در شرایط سخت تقاضای دقیق‌های حاجی را تنها نگذاشته‌ام. آقا سید افتخار من و فرزندانم است. توصیه‌ام به خانواده‌ها این است که سطح توقع خودشان را پایین بیاورند. ما وقتی ازدواج کردیم چیزی نداشتیم. دست به دست هم دادیم و خدا هم کمک کرد. من هیچ‌وقت توقع آنچنانی از آقا سید نداشتم و فشار نیآوردم که در معذورات قرار بگیرد. خانواده‌های امروزی باید در زندگی گذشت داشته باشند و نگذارند جای صمیمیت و صدق و راستی را دروغ و ریا و فاصله بگیرد.

● **استاد! فکر می‌کنید سبک زندگی اسلامی چقدر در زندگی‌تان**

۱
۲
۳
۴
۵
۶

جمشید گودرزی، قائم‌مقام رئیس ستاد بازسازی عتبات عالیات به تشریح روند شناسنامه‌دار شدن موبک‌های اربعین حسینی پرداخت و گفت: «چندی است دریافت درخواست‌های هیئت‌های مذهبی و افراد حقیقی و حقوقی که خواستار راه‌اندازی موبک در مراسم پیاده‌روی اربعین هستند آغاز شده و همچنان ادامه دارد. سال گذشته بیش از ۷۰۰ موبک ایرانی در مراسم پیاده‌روی اربعین به ارائه خدمات پرداختند که از این تعداد بیش از یک سوم آنها مدارک و درخواست‌های خود برای دریافت شناسنامه و مجوز موبک را ارائه کرده‌اند.»

روضه‌خوانی داریم، روضه و اشک جایگاه خود را ندارند. جلسات شما چگونه است و برای این مسئله چه برنامه‌های دارید؟

ما قبل از محرم همان مقدار که برای ساختن سبک‌های سینه‌زنی وقت می‌گذاریم، برای شعر روضه و غزل هم زمان می‌گذاریم. به رفا گفته‌ام اصل گریه است و همه چیز باید زیر سایه گریه باشد. اکثر کارهایی هم که می‌خوانیم با اشک همراه است. اگر بخواهیم زمینه و شور هم در ذهن مردم بماند و با آن ارتباط برقرار کنند، باید اشک در آن جایگاه داشته باشد. چیزی که تجربه کرده‌ام این است که سینه زدن با اشک ماندگاری بیشتری دارد و مخاطب هم آن را بیشتر می‌پسندد.

● در هیئت‌تان چقدر به منبر اهمیت می‌دهید و برای آن برنامه‌ریزی می‌کنید؟

ما برای منبرهای جلساتمان ارزش قائل هستیم و وقت می‌گذاریم و روی اینکه چه کسی را دعوت کنیم از قبل تمهیداتی داریم. انتقاد هم از ما می‌شود ولی سعی می‌کنیم از بزرگان و علمای قم بهره ببریم. شب اربعین سال ۸۶ یا ۸۷ یکی از منبری‌های معروف تهران را برای اولین بار دعوت کردیم. او وسط منبر گفت من ۴۰ شب کل ایران را منبر رفتم ولی امشب خستگی از تنم بیرون آمد. اکثر بچه‌های هیئت پای منبر می‌نشینند و خوب گوش می‌کنند. اصل جلسه دهه سوم محرم ما سخنرانی و منبر است.

نوحه و دودمه شناسنامه جلسه است

هیئت ریحانه‌النبی یکی از هیئت‌های پرجمعیت و شناخته شده تهران در شمیران است که به ظن بسیاری توانسته به شرایط فرهنگی شمال شهر تهران تا حدود زیادی سروسامان دهد و تأثیرگذار باشد. شاید در این میان یکی از کسانی که نقش کلیدی داشته محمدحسین پویانفر از متولیان اصلی این هیئت باشد. او درباره اینکه چطور شد ریحانه‌النبی شکل گرفت و آنقدر تأثیرگذار بود، توضیح می‌دهد: «بزرگ‌ترین نعمات این منطقه وجود امامزاده‌هاست؛ امامزاده علی‌اکبر چیتدر، امامزاده اسماعیل، امامزاده صالح، امامزاده ابراهیم در بند. سال اول دغدغه این را داشتیم که کجا بخوانیم. رفتیم امامزاده قاسم (علیه‌السلام) و نذر ایشان کردم که یک جایی برای نوکری روزی ما کنید. همان روزها به یک مجلس ختم در محله‌مان رفته بودم. استاد کسری هم بود. به من که رسید گفت امسال بیا امامزاده قاسم با هم بخوانیم. این اولین سالی بود که وسط خواندن ایشان واحد و شور می‌خواندیم. سال ۸۰ به این نتیجه رسیدیم که برای جوانان شمیران جلسه‌ای داشته باشیم. سال ۸۴ به بعد جلسات هفتگی را برقرار کردیم و تعداد جلسات بالا رفت و خدا را شکر هدفی که سال ۸۰ داشتیم به ثمر نشست. هیئت‌های شمیران معمولاً سر شب تمام می‌شوند. ما هم جلسات را معمولاً دیروقت می‌گرفتیم که به جلسات محلی ضربه نخورد. ما اصولاً رنگه داشتیم. شور و واحد و چیزهای جدیدی که وجود دارد در هیئت ما هم وجود دارد ولی نوحه و دودمه شناسنامه جلسه است و هیچ‌وقت حذف نمی‌شود.»

گفت‌وگو با محمدحسین پویانفر از شاگردان استاد حجت کسری

الگوسازی بهتر از آسیب‌شناسی است

● امیررضا سجادیان

ما بس است. اینها همه جایگاه رفیع جلسات را نشان می‌دهد. اگر من و امثال من متوجه این مسائل بشوند که در روضه سیدالشهدا (علیه‌السلام) چه خبر است، سعی می‌کنیم رفتار و کردار و خواندنی‌مان طوری باشد که مورد رضایت اهل بیت (علیهم‌السلام) قرار بگیرد.

● شما از شاگردان استاد کسری هستید که الگوی خیلی از مداحانند. از توصیه‌های ایشان در حوزه مداحی اهل بیت (علیهم‌السلام) برایمان بگویید.

حاج‌آقا مداحی را خیلی خوب می‌شناسد. یعنی در عین خوب بودن در ستایشگری، داننده خوبی هم بود. لذا فکر می‌کنم که شاگردان او علاوه بر اینکه اداره‌کننده‌های خوبی در جلسات هستند، به غیر از مداح بودن، داننده خوبی هم هست. استاد کسری روی شعر حفظ کردن - خصوصاً قصیده و مقتل خوانی - تأکید زیادی دارد. گمان می‌کنم کمتر کسی به اندازه او قصیده حفظ باشد. من هم آن مدت شعر حفظ می‌کردم و کمتر پیش می‌آمد که از روی برگه بخوانم. تا اینکه رسیدیم به روز شهادت امام رضا (علیه‌السلام) که دستجات سینه‌زنی در تجریش راه می‌افتند. آن سال حاج‌آقا بنده را از انتهای دسته صدا کرد و گفت باید در امامزاده صالح بخوانی. بالای چهارپایه رفتم و دیدم که جمعیت منتظر است. حاج‌آقا به پای من زد و گفت برگه‌ات کو؟ گفتم حاج‌آقا! حفظ هستم. گفت برگه‌ات را نگاه کن، که این هم از خبره بودن او بود. آن روز خواندم و جلسه خوبی هم شد. حاج‌آقا به عنوان صله، یک طاق شال به من داد که هنوز آن را دارم.

● شما از نسل مداحانی هستید که انتقاد به آنها زیاد است؛ اینکه استاد ندیده هستند و بعضاً شأن جلسات اهل بیت (علیهم‌السلام) را رعایت نمی‌کنند یا شورهای نامتعارف می‌خوانند و... البته همه در این دسته‌بندی قرار نمی‌گیرند. شما این نقد را به هم‌نسلان خودتان وارد می‌دانید؟

۱۴۰۰ سال است که سیدالشهدا (علیه‌السلام) حافظ این دستگاه است. اگر کسی بخواهد آسیب بزند به خودش آسیب می‌زند. بزرگ‌ترها باید آسیب‌شناسی را انجام دهند. ما نباید حرفی بزنیم. از آن طرف در مباحث تربیتی می‌گویند اگر می‌خواهید فرزندان‌تان اهل مطالعه بشوند نباید مدام به آنها بگویید کتاب بخوانید. اگر خودتان کتاب دست بگیرید و بخوانید، فرزندان‌تان نیز کتابخوان می‌شوند. منظوری این است که تأثیر دین بسیار بیشتر از شنیدن است. صحبت کردن با تندی هم تأثیری ندارد و الگوسازی درست بهتر از آسیب‌شناسی است. حضرت آقا چارچوبی را برای بحث مداحی معین کرده و اگر انتقادی می‌شود باید در آن چارچوب قرار بگیرد.

● در خیلی از مجالسی که مداحان جوان‌تر آن را اداره می‌کنند، سینه‌زنی مورد نظر است و با وجود روایات زیادی که در مورد

جد مادری‌اش حاج میرزا حسن عسکریان مداح بوده و مرحوم پدرش و خانواده پویانفر هیئت متوسلین به حضرت سکینه (علیه‌السلام) را راه‌اندازی کرده‌اند که هنوز پابرجاست. محمدحسین پویانفر سال ۷۷ برای قرائت قرآن به یک جلسه سمنویزان در محله شمیران دعوت شده بود که حجت کسری هم آنجا بود. وقتی او تلاوت محمدحسین را شنید پیشنهادی داد که روند زندگی محمدحسین را به سمت و سوی دیگری هدایت کرد. حجت کسری یکی از رفا را صدا زد و گفت محمدحسین را فردا صبح بیآور خانه ما. محمدحسین از آن روز به بعد به کلاس‌های استاد کسری رفت و حالا برای خودش مداحی شده. وقتی از پویانفر پرسیدیم چه اتفاقی افتاد که به سمت ستایشگری سوق پیدا کردی، پاسخ جالبی داد: «امام سجاده (علیه‌السلام) فرموده روز عاشورا دیدم پدرم بعضی از دشمنان را به هلاکت می‌رساند ولی به عده‌ای کاری ندارد. دلیل این کار امام را نمی‌دانستم تا اینکه بعد از شهادت پدرم علم امامت به من رسید و دیدم افرادی را که پدرم نمی‌گفتست، کسانی بودند که در نسل‌شان محب اهل بیت خواهد آمد. پس این منصب منصبی است که گرفتی است، نه دادنی. تمامش لطف سیدالشهدا (علیه‌السلام) است.»

● نسل امروز علاقه بسزایی به ستایشگری اهل بیت (علیهم‌السلام) دارند. به نظر شما چه معیارهایی برای مداح شدن وجود دارد؟

در مورد معیارها باید اساتید صاحب نفس اظهار نظر کنند اما فکر می‌کنم غیر از موارد فنی و تکنیک‌های مربوط به خواندن و جلسه‌داری، حفظ شعر و انتخاب اشعار مناسب که دغدغه مقام معظم رهبری است و افزایش معرفت نسبت به دستگاه سیدالشهدا (علیه‌السلام) اهمیت بسیار بالایی دارد. به نظر ما معرفت کمی داریم و نمی‌دانیم چه چیزی خیر است. باید برای ما جا بیفتد که صاحب روضه‌ها ولی عصر (علیه‌السلام) است و شاید آن حضرت در مجلس ما شرکت کند. باید رفتارمان طوری باشد که او از ما راضی باشد. البته این چیزها را ما از بزرگ‌ترهایمان یاد گرفته‌ایم و ان‌شاءالله که خودمان هم عامل به آن باشیم. باید شأن روضه‌ها را بشناسیم. مرحوم قاضی در روضه شرکت می‌کرد و می‌نشست جلوی در کفش‌های عزاداران را با آستینش پاک می‌کرد. به او گفتند این چه کاری است که می‌کنید، گفت اگر ملائکه این عمل را ببینند و ثبت کنند برای

حجت‌الاسلام بهرام دلیر نندهای، عضو پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، عزاداری‌ای را مطلوب می‌داند که در آن عرفان‌بخشی و عرفان‌افزایی صورت بگیرد؛ «عزاداری‌ها باید یک‌سری پارامترها را داشته باشند تا به عزاداری مطلوب تبدیل شود. از مجلس افترا معنویت برمی‌خیزد و از مجلس بد اخلاقی معنویت تولید نمی‌شود. پس بحث‌های معنویت و اخلاقی را باید جدی گرفت. پس اگر مجلس عزاداری عرفان‌بخشی و عرفان‌افزایی نکند و ما را با عرفان ابعادالله و قمر بنی‌هاشم (علیه‌السلام) آشنا نکند قطعاً عزاداری مطلوبی نیست.»

احمد حسین پور علوی مطالعه و شاگردی کردن را ضرورت سرودن شعر آیینی می‌داند

از محب آل علی التماس دعای خواهم

سعید سعیدی

احمد حسین پور را بیشتر با نام احمد علوی می‌شناسند. او متولد اول شهریور ۱۳۵۳ و اهل قم است اما خودش می‌گوید اصالتاً یزدی است. او ۲۵ سال است که در مقطع ابتدایی تدریس می‌کند و از جمله شاعرانی است که با فضای مجازی هیچ ارتباطی ندارد و برعکس بیشتر مداحان و شاعران آیینی که در فضای مجازی صفحه‌های به نام خود دارند و از این طریق برنامه‌های خود را پیش می‌برند، ترجیح داده به شیوه سنتی فعالیت کند. احمد علوی در این گفت‌وگو از دلایلش برای نداشتن فضای مجازی تا آرزویش از اینکه برای همه‌آمه کتاب شعر چاپ کند گفت.

● ورودتان به دنیای شعر به چه زمانی برمی‌گردد؟

درواقع از ۱۵ سالگی شروع به شعر گفتن کردم. یادم هست اولین شعری که سرودم شعر «مناجات با خدا» بود و این برایم بسیار افتخار است که شروع این کار را با ابیاتی در خصوص مناجات با پروردگار آغاز کردم. اینکه چطور شد وارد این عرصه شدم برمی‌گردد به اینکه مانند بسیاری از شاعران آیینی دیگر بچه‌هیتی بودم و در هیئت نفس می‌کشیدم و با استشمام بوی اهل بیت (علیهم‌السلام) این توفیق برایم رقم خورد که بتوانم در این حوزه فعالیت داشته باشم. شعرها و نوحه‌هایی که توسط ذاکران اهل بیت خوانده می‌شدند در ذهن من نفوذ پیدا کردند و مرا تحت تأثیر قرار دادند تا بتوانم در این راه قدم بردارم. در آن سال‌ها با استادی بزرگی همچون استاد مجاهدی آشنا شدم که در تمام این دوران یار و یاور من بود و همیشه از او آموختم. در واقع در ۱۶، ۱۷ سالگی که به هیئت می‌رفتم، با شعری از استاد مجاهدی که به حضرت فاطمه (علیها‌السلام) تقدیم کرده بود به این حوزه علاقه‌مند شدم.

● فقط در شعر آیینی فعالیت می‌کنید یا در سایر زمینه‌ها هم شعر سروده‌اید؟

آثار من تنها به حوزه آیینی محدود نمی‌شوند. در حوزه‌های زیادی اعم

از ترانه، شعر محاوره، اجتماعی و عاشقانه نیز شعر سرودم اما همه اینها برایم حالت دست‌گرمی دارند و رسالت اصلی خودم را سرودن شعر در حوزه آیینی و در مدح و منقبت اهل بیت (علیهم‌السلام) می‌دانم. در واقع همه تلاشم این است که اشعار آیینی خوبی بگویم.

● چطور سرایش یک شعر برای شما شکل می‌گیرد؟

تقریباً ۲۶ سال است که شعر می‌گویم. همیشه به جوانان می‌گویم هنگام سرودن شعر آیینی برای خلق واژه‌ها به عالم بالا متصل شوند. خوشبختانه شاعران زیادی را در کشور داریم اما توفیق سرودن اشعار آیینی برای همه آنها میسر نشده. سرودن شعر آیینی مستلزم این است که در حالت کاملاً معنوی قرار بگیریم و شعر جزء لاینفک زندگی شاعر باشد. یکی از دلایلی که هیچ‌وقت وارد فضای مجازی نمی‌شوم این است که فرصت کتاب خواندن و مطالعه را قطعاً از من خواهد گرفت. یک شاعر برای شعر گفتن به خلوت نیاز دارد. تصور کنید من شاعر بخوانم شعر می‌گویم. کافی است گوشی خود را به اینترنت متصل کنم. وقتی به اینترنت وصل شوم خواه ناخواه کلی از وقتم صرف این فضا خواهد شد. شاید این سوال در ذهن‌تان پدید بیاید که دور بودن از تکنولوژی در دنیای امروز به شما ضربه نمی‌زند؟ در پاسخ باید بگویم خیر. به عبارتی ترجیح می‌دهم یک چوپان در بیابان شعر مرا روی یک تکه کاغذ مچاله شده بخواند و زیر لب زمزمه کند تا اینکه عده‌ای در فضای مجازی با انگشت شعر مرا بالا و پایین کنند و یک خط از آن را هم متوجه نشوند. از نظر من شعر مانند چشمه‌ای است که راه خودش را پیدا می‌کند.

● با توجه به این سابقه طولانی در حوزه شعر، آیا موفق شده‌اید کتابی را چاپ کنید؟

تاکنون دو کتاب منتشر کرده‌ام. اولین کتاب من با عنوان «سادات بیخشنده» توسط انتشارات فصل پنجم منتشر و به آقا ابوالفضل (علیه‌السلام) تقدیم شده و دومین کتاب من با عنوان «علوی‌ها» توسط انتشارات جمهوری منتشر و به امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) تقدیم شده. شش کتاب دیگر هم دارم که آماده چاپ و در مرحله حروفچینی هستند. آرزو دارم برای یکایک معصومین بتوانم کتاب جداگانه‌ای را تقدیم کنم.

● شعر آیینی امروز را چطور ارزیابی می‌کنید؟

شعر آیینی امروز به دست جوانان نخبه‌ای افتاده که هم اطلاعات خوبی دارند و هم از ذوق و زاویه دید بسیار ارزشمندی برخوردارند. از این رو، در دهه حاضر شعرهای ماندگار خوبی خلق شده اما متأسفانه در کنار اینها افرادی هم هستند که بدون مطالعه و شاگردی کردن دست به قلم می‌برند و به این جنبش ضربه می‌زنند. هیچ‌وقت نمی‌توانم بگویم به حدی رسیدم که استاد شده‌ام من تا آخر عمر شاگرد هستم. بگذارید مثالی برایتان بزنم. استاد مجاهدی که پیر شعر آیینی کشور است هنوز دنبال آموختن است و خودش را مدعی نمی‌داند اما عده‌ای تا دو سه شعر می‌گویند راه خود را گم می‌کنند.

● این توفیق را داشته‌اید که در حضور مقام معظم رهبری هم شعر خوانی کنید؟

خدا را شکر چندین بار افتخار حضور در این جلسات را داشته‌ام و خوشبختانه یک‌بار هم این توفیق برایم پیش آمد که بتوانم در حضور مقام معظم رهبری شعر خوانی کنم. دو غزل در مدح و ثنای حضرت علی (علیه‌السلام) خواندم که مورد استقبال ایشان قرار گرفت.

● آیا جلسات شعرخوانی هم تشکیل می‌دهید یا دورهمی‌های شاعرانه برگزار می‌کنید؟

قدیمی‌ترین جلسه شعر آیینی ایران با عنوان «جلسه محیط» هم‌اکنون در قم در حال برگزاری است. این جلسه شعری بیش از ۵۰ سال قدمت دارد که هر هفته جمعه در منزل استاد مجاهدی برگزار می‌شود و میزبان شاعران زیادی از سراسر کشور است. من هم در مقام مجری در این جلسات حضور دارم. علاوه بر این گرداندن مجمع ادبی قم نیز به عهده من است که در این سال‌ها همواره تلاش کرده‌ام علاقه‌مندان را به سمت شعر آیینی سوق دهم. اما حلقه شعری که احتمالاً مدنظر شما باشد در بارگاه حضرت معصومه (علیها‌السلام) در کنار مقبره پروین اعصامی هر جمعه از ساعت یک شب تا هنگام سحر برگزار می‌شود.

● ارتباطتان با جامعه مداحان چطور است و با آنها همکاری داشته‌اید؟

خدا را شکر با بسیاری از مداحان توفیق همکاری داشته‌ام. اگر بخوانم نام ببرم می‌توانم به مادحنی همچون حاج علی انسانی، حاج میثم مطیعی، حاج مهدی میرداماد، حاج مهدی سلحشور و بسیاری دیگر اشاره کنم اما از آنجا که در فضای مجازی فعالیت نمی‌کنم شاید بسیاری از عزیزان از اشعار من استفاده کنند و من متوجه نشوم.

چند ترجیع بند علی (علیه‌السلام)

به نجف آمدم زلال شدم راهی جاده کمال شدم
جلد گنبد شدم کیوتروار مونس هر شکسته‌بال شدم
از لبانم قصیده می‌جویدم تا رسیدم به صحن لال شدم
به ضربش دخیل می‌بستم پس از آن غرق شور و حال شدم
در جمال خدانمای علی نشسته ذات ذوالجلال شدم
من کجا و حریم شاه‌نجم که چنین لایق وصال شدم
روسیاهم ولی اذان گفتم وارث لکننت بلال شدم
با خود این بیت را که می‌خواندم مست جام علی و آل شدم
که علی دست‌قادر ازلی است رشته ماسوی به دست علی است

گوش دل باز کن که جان شنوی آنچه نشنیدنی است آن شنوی
سر هر موی تو زبان بشود وصف او را به هر زبان شنوی
روی این خاک پاک بنشین نغمه‌هایی از آسمان شنوی
راهی وادی‌السلام شوی مثل «قاضی» حدیث جان شنوی
دل هر ذره را که بشکافی از دل ذره‌ها اذان شنوی
اشهد ان مرتضی حیدر از سرابای این جهان شنوی
باید این بیت آسمانی را از دهان فرشتگان شنوی
که علی دست‌قادر ازلی است رشته ماسوی به دست علی است

کعبه‌ام شد جمال دلجویش قبله من خم دو ابرویش
لحظه لحظه نسیمی از جنّت می‌کشاند دل مرا سوش
رازهایی نگفتنی داریم من و درویش و ذکر باهویش
چه شبی بهتر از شب گیسوش و چه صبحی است بهتر از رویش
دژ خبیر به گره به افتاده است از تماشای زور بازویش
پنج بیغمبر اولوعولمند رهگذاران هر شب کویش
آن خداوند عادل که علی هست میزان‌ترین ترازویش
خواست تا در دل سحرگاهان که شوم این چنین ثناگویش
که علی دست‌قادر ازلی است رشته ماسوی به دست علی است

امشب افتاده‌ام به راه فقط توشام چيست، اشک و آه فقط
کار امثال من فقط این است اشتباه، اشتباه، اشتباه فقط
با خود آورده‌ام به محضر او کوله‌باری پر از گناه فقط
آخرین چاره گذاربان چيست نظر لطف پادشاه فقط
آی مولای تو را نمی‌فهمند دره دل را بگو به چه چاه فقط
روی دوش سقیفه جامانده بار پرورنده‌ای سیاه فقط
از شب و روز تو خبر دارد چشم خورشید و چشم ماه فقط
شعر تنها برای این خوب است که بگویم گاه گاه فقط
که علی دست‌قادر ازلی است رشته ماسوی به دست علی است

به جز این عشق، عشق دیگر نیست سرودن از او میسر نیست
با رسول مکرم اسلام به جز از او کسی برادر نیست
آنکه در لیل‌اللمیبت جز او هیچ‌کس در میان بستر نیست
هنر او به بنده بودن اوست هنر او به فتح خبیر نیست
زیر زگیار ظلم، فریادی از سکوت علی رساتر نیست
صاحب عز و آبرو نشود هر کسی خاک پای کتیر نیست
هیچ‌کس جز علی در این برهوت صاحب چشمه‌سار کوثر نیست
ملک و جن و انس می‌دانند که امیری به غیر حیدر نیست
که علی دست‌قادر ازلی است رشته ماسوی به دست علی است

دردمندم، شفا نمی‌خواهم از طبیبان دوا نمی‌خواهم
در زمانی که عاقبت ننگ است جز دلی مبتلا نمی‌خواهم
نسبم می‌رسد به عابس و چون از ولا جز بلا نمی‌خواهم
فکر و ذکر طواف مرقد اوست مروه بی‌صفا نمی‌خواهم
از کسی جز محب آل علی التماس دعا نمی‌خواهم
جز کمی مستی و پریشانی از شه لافتی نمی‌خواهم
من کجا و شماتت دخیل من که حتی عبا نمی‌خواهم
من که غیر از محبت مولایم هیچ چیز از خدا نمی‌خواهم
که علی دست‌قادر ازلی است رشته ماسوی به دست علی است

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰

یدالله بهتاش، مداح پیشکسوت در خصوص اینکه مردم در مقابل مداحان چه نقشی دارند، می‌گوید: «هیئت‌دارها وظیفه دارند هر کسی را به مجلس خود دعوت نکنند. وقتی می‌بینند فرد اثرگذار نیست یا اخلاقش اثر سوء روی مخاطب دارد دعوتش نکنند. صرف خوب خواندن هم دلیل دعوت نمی‌شود مستمع را فراموش کنیم. هر چیز دروغی که گفتنش حرام است شنیدنش هم حرام است. اگر مخاطب دید مداح دارد دروغ می‌گوید باید معترض شود و بگوید من اینجا آمدم تا ثواب کنم، تو داری باعث گناه من می‌شوی. پس اثرگذاری مداح بر مستمع و مستمع بر مداح دوسویه است.»

نشان

داریم با «حسین حسین» پیر می‌شویم...

یکی از سنت‌های زیبای هیئت‌های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیئت بوده که در این سال‌ها فراموش شده است. پیشنهاد می‌کنیم دست به کار شوید و پس از پایان مجلس تان یک عکس یادگاری دسته‌جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.

qudsonline14@gmail.com

سجده شکر

حجاب؛ عاملی سرنوشت‌ساز

جایگاه زن و نوع حضور او در جامعه اسلامی یکی از مسائل مهمی است که حتی در تعیین سرنوشت جامعه نقش دارد. برای همین دین اسلام به عنوان کامل‌ترین دین آسمانی توجیه خاصی به این موضوع داشته و احکام و دستورات روشنی در مورد چگونگی حضور زن در اجتماع و اهمیت حجاب برای او صادر کرده. از دیدگاه اسلام حفظ عفت و پاکدامنی زنان نقش تعیین‌کننده‌ای در سالم‌سازی جامعه اسلامی دارد و حتی حفظ جایگاه و منزلت زن به حفظ حجاب و عفت او برمی‌گردد. یکی از راه‌های اساسی دشمن جهت ضربه زدن به اسلام و نظام جمهوری اسلامی، ترویج و حمایت از بی‌بندوباری و مقابله با حجاب و عفاف است. در نگاه اسلام، حفظ حجاب و عفاف نقش مهمی در حفظ منزلت زن و سلامت جامعه اسلامی و ارزش‌های اسلامی دارد. در واقع از روزهای اولیه هجوم استعمارگران اروپایی به ممالک اسلامی این حربه برای ضربه زدن به اسلام مورد استفاده قرار گرفته. در شرایط کنونی نیز دشمن با انواع روش‌ها اعم از راه‌اندازی شبکه‌های مبتذل ماهواره‌ای، ساختن سی‌دی‌های مستهجن و ترویج آنها در سطح جامعه، حمایت از جریان‌های فمینیستی و... قصد دارد ضمن مقابله با اعتقادات اسلامی و به ابتدال کشاندن جوانان، جامعه ایران را با مسائل بی‌ارزش سرگرم کند و آن را از دستیابی به آرمان‌های خود باز دارد. از این رو به همه بچه‌هیئت‌ها پیشنهاد می‌شود این مسئله را جدی بگیرند و با مطالعه گسترده در این زمینه تلاش کنند جوانان ما حجاب را با عشق انتخاب کنند.

[هیئت رزمندگان اسلام، استان کرمانشاه]

پایه

مناجاتنامه

* خدایا! در هجوم بی‌امان شداید و سختی‌ها گروهی به دامن تو می‌آویزند و گروهی از دامن تو می‌گریزند. ما من و گریزگاه ما را آغوش مهربان خودت قرار ده.

* خدایا! آنان که حقیقت را به مسلخ مصلحت می‌برند، آنان که دین می‌فروشند و دنیا می‌خرند و آنان که در مرتع حقوق مردم می‌چرند، به کفر از ایمان نزدیک‌ترند. نقاب ایمان را از چهره‌شان بستان.

* خدایا! به اسیران ستم‌دیده عزت و پایمردی و مقاومت و به خاندانشان شکیب و وقار و شوکت ببخش.

سیدمهدی شجاعی

چهارده • ضمیمه هفتگی روزنامه قدس

ویژه هیئت‌ها و محافل مذهبی
مدیر مسئول: ایمان شمسایی

دبیر ویژه‌نامه: رضا صیادی

طراح ناماره: محمد صدیقی

با همکاری مؤسسه فرهنگی هنری عقیق www.ghogh.ir

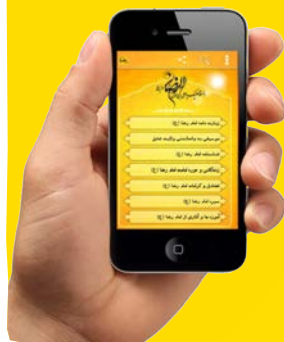
www.qudsonline.ir

پیشگویی

اپلیکیشن

امام رضا (علیه السلام)

تابستان که می‌شود مقصد مسافرت خیلی از ایرانی‌ها سفر زیارتی به خراسان رضوی است. در واقع مشهد هیچ‌وقت خالی از مسافر نمی‌شود و خیلی از خانواده‌ها برای رفتن به آنجا از چند ماه قبل برنامه‌ریزی می‌کنند. اگر در تدارک این سفر زیارتی هستید برنامه‌اندرویدی «امام رضا (علیه السلام)» به کارتان می‌آید. این برنامه مجموعه‌ای بزرگ از زیارتنامه، موسیقی‌های به‌یادماندنی، شناسنامه، زندگانی، فضایل، سیره، آموزه‌ها و... است که در مورد امام هشتم جمع‌آوری شده. با نصب این برنامه روی گوشی تلفن همراه خود می‌توانید در طول سفر، با امام هشتم شیعیان بیشتر آشنا شوید.

کتاب

از دیار حبیب

کتاب «از دیار حبیب» نوشته سیدمهدی شجاعی است که گوشه‌هایی از زندگی حبیب بن مظاهر یار سالخورده سیدالشهدا (علیه السلام) را به تصویر کشیده. البته قسمت اعظم آن به شهادت حبیب بن مظاهر در کربلا اختصاص دارد و وصف عشق و شیدایی او به امام زمان اوست. داستان از جایی آغاز می‌شود که حبیب بن مظاهر و میثم تمار مقابل چشم عدوی از مردم هر یک از عاقبت کار دیگری و چگونگی شهادت خود خبر می‌دهند و از هم جدا می‌شوند. در این کتاب می‌خوانیم «جان در قفس تن حبیب بی‌تابی می‌کند حبیب به حل خود نیست. انگار رخت پیری را کنده در چشمه عشق وضوی ارادت گرفته و یکباره جوان شده است؛ جوی که خویش را به تمامی از یاد برده و لجام دل به دست عشق سپرده. هیچ کس حبیب را تاکنون به این حال ندیده گاهی آه می‌کشد، گاهی نگاهی به خیم حرم می‌اندازد، گاهی به افق چشم می‌دوزد، گاهی خود را در نگاه معشوق گم می‌کند، گاهی می‌گریزد و گاهی می‌خندد». اگر فرصت دارید خواندن این کتاب را از دست ندهید.

کانال تلگرام

کانال تخصصی حجاب و عفاف

۲۱ تیرماه در تقویم ما ایرانی‌ها روز حجاب و عفاف نامگذاری شده؛ روزی که با اصول دینی ما مسلمانان گره خورده اما متأسفانه در دنیای امروز با گسترش وسایل ارتباطی مختلف همه‌های فراوانی علیه حجاب توسط دشمنان طراحی شده که خیلی از جوانان را در زمینه این دستور اسلامی دچار شبهه می‌کند. برای همین باید مراقب باشیم در دامان این آسیب‌ها نیفتیم. اگر می‌خواهید درباره حجاب بیشتر بدانید کانال تخصصی حجاب و عفاف به نشانی <https://t.me/hejabiri> به کارتان می‌آید. با عضویت در این کانال می‌توانید پاسخ بسیاری از سوالاتان را پیدا کنید.

